

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Losonezi-utca 24.
sz. a. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadhatók el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadó-hivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és
felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petítor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:
Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legcélszerűbben posta-
utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Rimaszombat, márczius 30.

A „Rozsnyói Híradó“ márczius 12-ik számá-
nak egyik cikke, történeti visszapillantásokkal fog-
lalkozik.

Mindaddig, míg a törvényhatóság közigazgatási
székhelyének kérdése tárgyalás alatt napirenden
állott — minthogy ezen kérdéssel szemben tartóz-
kodó állást foglaltunk el, — tartózkodtunk
attól is, hogy tudomást vegyünk a cikk állításának
akár véletlen akár szándékos tévedéséről.

Ma, a megyei bizottság pelsüci közgyűlésének
határozata után visszatérhetünk ama cikkekre és
téves állításaira a nélkül, hogy gyanuba kevernök
magunkat, miszerint a kedélyekre izgatólag hatni és
a hivatottak elhatározását befolyásolni akarnók.

Kinek kezdeményezésére, mely körülmények
közt jött létre a fusio Gömör és Kishontmegye
közt? arra biztos feleletet csak behatóbb tanulmá-
nyozás után adhatnánk.

Bizonyosnak látszik, hogy a legfőbb ok erre
nem a megférhetetlenségben keresendő, hanem a
közvetlen és szakadatlan területi közlekedés helyre-
állításának lehetetlenségében az egykori anyame-
gyével Nagyhonntal.

Hogy miért lett volna a területi közlekedés
közvetlenségének és szakadatlanságának hiánya oly
nagy horderejűvé? könnyen világos lesz az előtt
a ki még nem felejtette el, hogy a rendi me-
gyék jogi viszonyai más természetűek valának; nem
egyik közigazgatási terület állott szemben a másik
közigazgatási területtel, hanem a korona fenható-
sága alatt egységesen organisált nemesi birtokok
tömege, egy másik hasonló tömeggel. Ezt megvilá-
gosítandók, hivatkozzunk-e törvényre, mely bünte-
tést szab azokra, kik az országgyűlésre küldött és
menő követeket utjukban feltartóztatnák, bántalmaz-
nák? Köszönettel vennők, ha ama cikk írója szíves
lenne velünk a datumokat közölni, mikor és mely
ideig volt Kishontmegye Nógrádmegyével törvény-
hatósági kapcsolatban és viszonyban, mert hiszen a
kapcsolás Nógráddal épen azért volt lehetetlen, mi-
vel az anyamegyétől való elszakadást azon kelle-
metlenségek szülték, melyeket az átkelő kishonti
karoknak és rendeknek az átkelés útjában fekvő
nógrádmegyei nemesi birtokok tulajdonosai okoztak.

Behatóbb tanulmány nélkül is rectificálhatók
azon tévedések, melyeket ama cikk írója elkövet.

midőn Rimaszombatot Levartovszki, Koreska elé
állítja mint Gömör kárára fondorkodó és maga
haszna után lesekedő alázatos esedezőt.

A Levartovszki-féle tót felkelés megszállásaért
épen úgy nem terhelheti Rimaszombatot felelősség
valamint senkinek eszébe nem jutott eddig Rozsnyót
felelőssé tenni a Vogel és Benedek osztrák császári
tábornokok dandára által történt megszállásaért?

Egyik épen úgy túrta a mit el nem háriha-
tott, miként túrta azt a másik is. Hogy politikai
megbízása ninesen Levartovszkinak, azt akkor is
már tudta mindenki, hogy katonai küldetése sem
volt, hogy ezredesi rangot soha nem viselt, hogy
gömörmegyei hatalmaskodásai miatt később hadi-
törvényszék elé állítottatott és őrnagyi nyugalomban
kegyelemből tartotta meg, azt későbbi idők deri-
tették ki.

Az első politikai főnöke Gömörkishontnak nem
Koreska József volt, hanem Szilárdy Mumhart
János.

Hálistennek! még sokan vannak életben Rozs-
nyón azok közül, kik tudomással birhatnak arról,
hogy Szilárdy János az általánosabb műveltségű
Rozsnyón napokig tartózkodott, mielőtt Rimaszom-
batban hivatalosan elhelyezkedett volna, alkudozva,
hogy Rozsnyón találjon helyet.

Procul a Jove — procul a fulmine.

Tehát nem talált.

Nagyon helyes, de a kinek sikerült: ne legyen
méltatlan az iránt, a kinek nem sikerülhetett kike-
rűlni; de szenvedni kellett a csapásokat.

Szilárdy után Gömör Pál következett. Elfog-
lalta az elődjének még meleg helyét kérdezősködés
nélkül.

Gömörty váltotta fel Koreska József. Hát biz-
 azt ekkor sem kérdezték meg Rimaszombattól, tet-
szik vagy sem a dolgok ilyen sora?

De annak bizonyására, hogy Rimaszombat
Koreska József es. kir. megyefőnök ő méltósága
elé sem járult alázatos folyamodvánnyal, hogy itt
méltoztassék az egész közigazgatási apparátussal
megtelepedni: — meg kell említenünk azt a tényt,
hogy Koreska nem csekély tevékenységet fejtett ki,
miszerint a közigazgatásnak egész apparátusa nem-
csak — de mint vontatónak, egész uszálya is —
Tornallyán, vagy mint a méltóságos ur kiejteni
szokta „Tornyalán“ — concentráltassék.

hez mai napság már senki — legföljebb, ki egy i-vel toldja
meg. — mert az tényleg már nincs, csupán történelmi em-
lék jelzője, geographiai fogalom. S ha sérti szemetek itt
ez ártatlan firmánkon is, inkább leveszszük propter
bonum pacis, csak egyetértés és szeretet lakozzék a szá-
bérezű Gömörvármegyében.

Indítványoztátok majd, ha legelőször itt, az ujszék-
ben lesz hozzátok szerencsénk, hogy miután ugy sincs
már e kettős névnek értelme s a Ti kegyeleteteket bántja
a „Kishont“ név, alkotmányos uton végkép töröltessék el.
Ez ellen nem „fölebbezzünk“, mert még csak kishonti járás
sincs, legföljebb kishonti esperesség van, mely az egykori
„Solenniak“ emléket tartja fen.

Igazat adunk egyébként, hogy Gömört nagy mult
füzi Pelsöczhöz, a Bebekék emez ősi fészkehez. E kegye-
letet nem szabad senkinek megsérteni szentségtörés nélkül.
De hát ki tehet róla, ha ez ősi ház a mai modern viszo-
nyoknak már nem felel meg. Nem ismerék embert, ki ne
futva sietne haza, ha egy-két napot a hideg-rideg falak közt
töltvén, nélkülözni kénytelen volt az „otthon“ confortját,
melyről bizony nem oly könnyen mondunk le a legalkotmá-
nyosabb érületünk mellett sem a vármegye kedvéért. —
Hiába, nagyon megszoktuk a kényelmet

Ám de, majd csak beletörődünk az új állapotokba.
Száz év mulva, ha újabb megyeszervezés, kikerekítés lesz,
ez mind ismétlődhetik épen úgy, mint mai napon történt.
No akkor ugyan nem fog már a fejünk fájni

Félre hát a keserűséggel!

Mi jobbot nyujtunk. Oly nagy szüksége van az egyet-
értésre, a munkás szeretetre a hazának, hogy — mint a
nagy Széchenyi mondá — „még az apagyilkosnak is meg
kell bocsátanunk, oly kevesen vagyunk“ s mindnyájunk
közremunkálásával lehet megizmosodunk ugy, hogy jöjjön
bár vész, vihar, nyomtalanul vonuljon el fölöttünk.

Nos? Öt ezer forint volt a különbség a közt,
a ki kívánt és a közt, a ki ígért; e miatt maradt
el a nagy épület kiépítése, melyben közigazgatás,
törvényszék, rabok, a központhoz tartozó egyéb
es. kir. ur és szolga elért, helyet talált volna.

Mi befolyással lehetett Rimaszombat az alku-
dozó felekre, kiknek pedig érdeke nem volt azonos
Rimaszombat város érdekével? Unszolhatta talán
az egyiket, hogy ne engedjen, a másikat, hogy ne
igérjen!

Az egyik félt, módjában volt elhárítani, elhá-
ritotta.

A másik nem akart veszíteni. Módjában volt
kikerűlni, kikerűlte.

A harmadik, kötött kézzel lett sorsának kiszol-
gáltatva. Épségben maradt, nem vesztett
Bűne az, hogy szerencsés volt a szerencsétlen-
ségben.

A kik sujtani akarták, emelték.

Megyei közgyűlés.

Régen folyt le egy közgyűlés oly nagy közérdeklődés
mellett, mint a márczius 28-iki Pelsüczön. Rozsnyó, Dobsina
felől a rendes, Tiszolez- Rimaszombat, Rimaszecs, Putnok
vidékéről a most már harmadizben használt „extrazug“ hozta
a bizottsági tagokat, kiknek száma ez egyszer megközelí-
tette a 300-at. Az első esengetésre sietett kiki helyet foglalni.

A gyűlés megnyitása után olvasta a személyes meg-
jelenésben betegsége által gátolt Szontagh Bertalan helyett
az alispáni jelentést Ujházy Lajos főjegyző. Az állandó
választmány javaslatára tudomásul vétetett egy, mint a bel-
ügyminiszter rendelete a Tornamegyéből átesatolt 7 község
tárgyában.

A szolgabírák által székhelyen kívül teljesített hagyá-
teki tárgyalásokért számitandó napidíjak tárgyában felolva-
sott min. rendeletre felterjesztés tétetik, melyben ezen napi-
díjak némi felemelése javasoltatik.

Következett a székhely meghatározásának kérdése.
Az állandó választmány abbéli javaslata, hogy maradjon
a statusquo addig, míg a megyék kikerekítése országsszerte
végrehajtatik, egyrészt nagy pártolásra, másrészt nagy
ellenzésre talált. Az utóbbi pártból felszóla

Hanvay Zoltán. Ugy látom hogy az urak az al-
kotmányos szabadság ellenére zajongással akarják kivinni,
hogy ha valakinek ellenvéleménye van, ne nyilváníthassa.
Én vártam, míg a lelkesedés egy kissé szűnik. (Halljuk!):

Az illető miniszteri rendelet tartalma nem az, hogy
provokálja a közönséget, hogy elhalasztó javaslatokat tegyen,
hanem, hogy határozza el, hol legyen a székhely. Ez igen
érthető. Nem akarok annak praejudikálni, hogy hol legyen,
csak döntsék el a kérdést. Semmiféle okninesen arra, hogy

Avagy nem látjuk-e, mint emelgeti fejét a vipera, me-
lyet keblünkön melengtetünk? Nem vesszük észre a tornyo-
suló felleget, mely ez előtt harminczhárom évvel reánk
szórta menyköveit? Egy silány kanapépör még továbbra is
éleszsze köztünk a pártoskodás szellemét?

Nem, uraim, ez nem jól van így. Össze kell forrnunk
egy testté, hogy szembeszállhassunk azzal, ki a magyart
még most is „barbárnak“ mondja, midőn kulturintézményei-
vel az európai nemzetek sorába emelkedett, és „zsarnoknak“,
midőn testvérnepeivel kényerét-borát megosztja, nyelvöket sa-
ját kárával sem bántja s csak azt követeli a tóttól, a német-
től, a ráctól, az oláhtól, hogy szeresse e drága hazát,
melyen kívül ninesen számára hely sem Russiában, sem
Germániában, sem Szerbiában sem Romániában. Hiszen a
Sajó meg a Rima egymás karjaiba dülnek

Oly szép e Gömörvármegye, e Magyarország kiesiny-
ben, hogy az Isten különös kedvezésből alkotta számunkra.
Az a kincs, mely a föld méhében rejlik, a miénk, csak
ne engedjük át — a ném akarom mondani az
angliának, azok az erdőkoszoruzta bércezek, melyek jólétünk
forrásai, a miénk, csak aztán rablógazdalkodásunkkal ne
tegyük valóságos Karsztá. Kényertermő talajunk, virágos
réteink, kővér legelőink, gerezdhozó lejtőink mind ami
vagyonunk.

Szorgalmas népünk földet művel, ipart folytat, keres-
kedik a maga módja szerint értelmessége, eszejárása
olyan, mely iskoláink jóságára vall. Mit tesznek Simoniban?
— látjuk, hogy törnek előre. A mai banketten meg olyan
helyrelegény módjára mondott magyar köszöntőt egy ösz-
bevegült szűrés tót atyánkfia, hogy mindannyiunknak sugár-
zott a szeme az örömtől

Hát csak előre Gömörmegye intelligentiája jó példá-
val! Aztán szent legyen a békesség!

„Megy a gőzös, jön a gőzös“ **Janus.**

T Á R C Z A.

Márczius 28.

Vörös betűkkel fogják e napot kinyomatni a „Rima-
szombati kalendáriumban“, ha majd lesz kinek eszébe jut
ebben is reformot kezdeni, már t. i. ha sikerülhet a „ko-
máromit“ a mestergerendáról leszorítani.

Mi a losoneziaknak márczius 24-ike, az nekünk e
nap. Nem tudom az utókor fog-e emlékére „oszlopot érzé-
ből“ emelni? Szó a mi szó — ezt csak mellékesen hozom
fő — a székhelyhez illő is volna csakugyan egy szeré-
ny szobor — ha benne vagyunk a szoborállításban —
mely hirdeté, hogy volt egy Ferenczije, egy Tompa Mi-
hálya. Amannak a megyeházzal szemközti szögében a
főtérnek van helye, emez az őt megillető déli sarokban a
szentegyház felé tekintve. Különben, ki tudja? rá fog-e
érni a mai serény nemzedék erre, mivelhogy annyi alko-
tás vár még reá. A rimaszombatiak egyébiránt sorát ejtik
mindannak, mi a város jólétét s virágozását előmozdít-
hatja.

A város sokat tett már eddig is, most még többet
fog tenni. A mai napon „véglegesen s alkotmányos uton
eldőt“, hogy Rimaszombat csakugyan Gömörmegye székh-
elye lett. Erős harez árán lón ugyan a siker kiviva s az
ellenfél? — kissé duzzogva vonult bástyái mögé s igyek-
szik bebizonyítani, hogy csak az ő eljárása alkotmányos,
csak ő szereti a megyét — szóval, protestál minden ellen,
mert nem lehet, hogy a kicsi Kishont elnyelje a nagy
Gömört.

No, ilyen esoda még meg nem esett, mióta földgöm-
bünk kihült s rajta organicus világ lett, még kevésbbé, mi-
óta — vármegyék léteznek. Hiszen, ha csak az a pana-
zotok, drága jó uraim, nem ragaszkodik a „Kishont“ nevé-

intokolja azt, hogy szükség van az elhatározásra, hanem sokkal magasabb érdek; a mai közigazgatás érdeke.

A mai közigazgatás nem az, a mi volt a régi utazás jobbra, utazás balra; érdekei permanensek. A törvénykezésnél is megszűntek a szünetek, a közigazgatásnál sines értelmű. Magyarországra, boesánat ez in parlamentáris kifejezésért, de nem találó hirtelen mást, — ezigányvándorlást tűrni nem lehet. (Helyeslés.)

En kegyeleti érzelmeik ellen dikezőzni nem akarok, mert minden kegyeletet tiszteltek; de a kegyelet ott, a hol argumentumra van szükség, a leggyengébb argumentum.

Ha Gömör megye más képviselőre nem vehette volna szemtől, mint rám, szerencsétlenség volna; de már rég interpelláltam volna a minisztert, a ki a mostani állapotot tűri a megyében.

Hatarozni kell, mert magasabb érdek kívánja. Önök hivatkoznak érzelmeikre, kegyeletre, én pedig hivatkozom a kéréhetlen szükségére. Méltóztassanak annak véget vetni, hogy az egyesült megyének — a mely többé nem Gömör-Kishont, hanem egyszerűen Gömör, — a fia közt ne legyen ok a széthúzásra, hanem legyen vége a dolognak, hogy egyetértéssel és közérővel haladhassunk. (Helyeslés felkiáltások: Eláll! Zaj.) Az elhalasztás indítvány nem más, mint-hogy tovább is tartson a széthúzás. Mióta bizottsági tagnak van szerencsém lenni, a 3-ik eset, hogy e kérdés felmerül s mindannyiszor keserűséget okozott.

Ha elfogadja a közgyűlés az állandó választmány indítványát, akkor egy részről nem teljesíti az eléje tűzött kötelességet, más részről szélét vet, hogy jövőben vihart arasson. En az ügy eldöntését ajánlom. (Hosszasan tartó élénk helyeslés. Zaj.)

Szentiványi Miklós: A kegyelet érzetét mindenekfelett valónak tartja. A mit az ösök helyesen intéztek el, az a késő utódoknál is ösztönül szolgál az ugyanoly irányban és lelkesedéssel való eldöntésre. A székhely kérdése a megyében oly acut kérdés, a mely a kedélyeket felingerli, azért az állandó választmány, midőn a székhely megállapítását a megyék területi szabályozásának befejeztére kívánja halasztani, akkor az egész békés egyetértésre vágyó megyei közönség akaratát teljesíti. Elfogadja az állandó választmány határozati javaslatát.

Gr. Andrásy Manó: A megpróbáltatás nehéz napjaiban a magyar mindig a multban kereste erejét, ezzel hatott egész Európában, s ha ehhez ragaszkodott, győzött szemben az egész osztrák monarchiával. A szülő a kegyelet érzetét, mint megvetendőt hallja itt emlegetni, e miatt fel van izgatta, de reméli, hogy ilyen nézetek nem vergődnek többségre a gyűlésben. Részéről is a multhoz, a régi joghoz ragaszkodik, hogy a megye közönsége ezután is összegyűlhessen s a közügyekhez hozzájárulhasson; de ha Rimaszombatban tartatnának a gyűlések, sohasem lennének oly látogatottak, mint a pelsőcziek, akkor egy centrális burocratia parancsolgatna a megye közönségére, mint midőn a Koreskák ültek Rimaszombatban. (Nagy zaj. Az elnök esenget.)

A miniszteri leirat hibás alaplól indul ki, azt jelentvén ki tarthatatlan állapotnak, hogy a gyűlések székhelye majd Pelsőcz, majd Rimaszombat. Erről szó nem lehet, a gyűlés helye meg van határozva nemesak az usus és méltányosság által, — a melyet a megye mindig gyakorolt — hanem miniszteri rendelet által is. 1871-ben a miniszteriumtól felszólított megye a gyűlések helyéül Pelsőczöt tüzte ki s ezt a miniszterium helyben hagyta. A mostani leirat ellene mond a helybenhagyásnak s azért lehetetlen, hogy emerről most tudomása lenne, következésképp téves információból indult ki. — A szülő az állandó választmánnyal egyetértve, az eddigi állapottal járó kiadásokat sem sokálja, a tisztviselőket idejéig egyipár napra elfoglalják ugyan a gyűlések, de azért téves volna azt hinni, hogy e miatt a megyét nem lehet kormányozni. A miniszteri leirat anomáliának mondja a székhely ügyében fennálló dualismust. Magyarország és Ausztria közt is dualismus áll fenn, anomáliának tartjuk-e ezt is? Nem, mert egyedül ez képes megnyugtani a kedélyeket, valamint a székhely dualismusa tartja fenn az egyetértést. Erről kell a miniszteriumot felterjesztés útján értesíteni, s lehetetlen, hogy az a kormány, a mely a megyére bízta, vajjon Jolsvára vagy Rőczére kívánja-e a honvéd laktanyát építtetni? a megyei székhely kérdésében még liberálisabb ne lenne s a megyei közönség kívánatára ne hallgatna. Ajánlja az állandó választmány javaslatának elfogadását. (Felkiáltások: elfogadjuk! nem fogadjuk! Zaj.)

Dapsy Vilmos: Ha a megye kebléből indult volna ki az indítvány az eddigi állapot megszüntetésére, kárhoznatná szerzőjét, hogy a kérdést élire állította; de a gyűlést egy miniszteri rendelet szőlítja fel a visszasságok megszüntetésére. Ha a megyék kikerekítését akarnók bevárni, a szülő azt hiszi, a gyűlésnek egy tagja sem érné meg. A kik most az ügy elodázását akarják, nem mind Pelsőcz érdekében ohajjták, hanem azért, hogy a megye szerencsésebb kikerekítése esetén a székhelyet egy harmadik helyre tegyék. Nem arról kell a gyűlésnek tanácskoznia, hogy majd ha a megye jobban kikerekítettik, mi fog akkor történni. Akkorra fenn kell tartanunk a szabad elhatározást, most pedig a visszás állapotnak véget vetni. Ez olyan beszédek, hogy Rimaszombat Koreskát befogadta, egyetértésre nem vezetnek. (Nagy zaj, a szónok szava nem hallatszik.) „Mentül többet beszélünk, annál jobban elkeseredünk. En tehát az állandó választmány határozata felett szavazást ajánlok.” (Helyeslés, zaj. Az elnök esenget.)

Mariássy Andor: Nem osztozhatik az előtte szólott nézetében, mely szerint a kérdés már annyira ki van merítve, hogy egyszerű szavazással lehetne felette dönteni, s azért hozzá kíván a tárgyhoz szólni. Nem beszél kegyeletről, mert ez megvan és meg kell lennie a gyűlés minden tagjában, hanem gyakorlati szempontból fogja fel a kérdést. A miniszterium azért kívánja a közigazgatási székhely és a gyűlés helyének elválasztottságát megszüntetni, mert a szükség, a célszerűség, a közigazgatás érdeke kívánja. Gömörvármegye, mikor az administratívus székhelyet Rimaszombatba tette: belátta, hogy az administratio nem vándorolhat, annak a napi teendő folytonos ellátására állandó székhelynek kell lennie. De más a gyűlés. Az, hogy a gyűlések Pelsőczön vagy Rimaszombatban tartatnak, a jó közigazgatásra nincs semmi hátránnyal, Gömör az országnak legjobb adminisztrált megyéi közé tartozik, pedig már 15 év óta van a székhely kérdésében a mostani állapotban s ez alatt a kormány egy hibára sem figyelmeztette, a mely a székhely kettőségéből eredt volna. — Az

irattárnak s a tisztviselőknak a gyűléste való utazását sem tartja költségesnek, egy-egy alkalommal alig kerül 70 forintba, s a gyűléstartási költségek akkor sem szűnnek meg, ha a gyűlések a közigazgatási székhelyen tartatnak, a pelsőcz megye-épületeket akkor sem lehet rommá hagyni, ezek fenntartásának a költsége ugyanaz marad. Az ügyek folyamára sem látja a mostani állapotot hátrányosnak; az egész irattárt úgy sem kell soha a gyűlésre szállítani, — az egyes ügyek felszereléséhez szükséges iratokat pedig épen úgy elő kell az irattárból akkor is keresni, ha a gyűlések a közigazgatási székhelyen tartatnak.

De legfőbb érveket tartja a statusquo fentartása mellett a pneumonia szempontot. A rimaszombati megyeház, úgy a mint jelenleg van, tanácskozó helyül nem szolgálhat, ott legalább 30000 forint költségre kerülő átalakítások szükségesek. E kiadások fedezésére nem lesz más mód, mint új pótlóknak a kivétel. A statusquo megváltoztatása tehát, a mire semmi szükség, semmi kényszerítő ok nincs, egyuttal nagyobb terhet ró a megye nyakába, azért az állandó választmány határozati javaslatát elfogadja. (Helyeslés.)

Csider Károly: Ha mint olyan város polgára a mely a székhely kérdésében érdekelve van, mégis szót emel, ott találja erre a jogot, a honnan a statusquo fentartásának a barátai is merítették, t. i. a kegyelet érzetében. Mert ha jogos a kegyelet a megyegyűlések ősi székhelyeinek falai iránt, talán jogos a polgár kegyelete is saját szülővárosa iránt, a melyhez a közérdek, a barátság képesek fűzik; és erősebb argumentumot Rimaszombattal ellen és Pelsőcz mellett alig lehetett volna használni, mint a kegyelet nyilatkozatai s épen azok részéről, a kik azt kiemelték. Mert ha Gömörben a kegyelet hangját valaki hatással felemelheti egy gr. Andrásy egy Szentiványi tehetik azt, a kiknek történelmi multjában a jövőre is áthíramló kegyelet kötelességszerű. Bir a szülő ellenkező sorompóban áll, örvead, hogy a megye közérdeke, a tanácskozás termébe hozta s felkészítette a nemese családok tagjait, hogy a kik őseinek képei a természet diszítik, azok a megye érdekében, erejüket, befolyásukat magok is áldozatkészséggel ajánlják. Azonban a szóban levő kérdést főleg a kegyelet szempontjából elhatározni nem lehet. Ennek helye lett volna akkor, midőn az absolutismus lejártaival a modern administratio követelményei szerint először kellett megbírálni, hol legyen a székhely. Midőn a megye először volt ura szabad akaratának, 1861-ben belátta, hogy ambulans közigazgatás nem lehet, akkor helyezte a székhelyet Rimaszombatba s ennek következtében van most is ott az administratio. Határoztaik ismételten, hogy a közgyűlés Pelsőczön tartassék, de ez már csak rezervált állás (Ellenmondás. Zaj. Felkiáltások: Halljuk!) Ezt bizonyítják az illető határozatok, a melyekben s hol sines kifejezve, hogy a gyűlések helye véglegesen tétetett át Pelsőczre, bizonyítják magok az ellenindítványt tevők, a kik szintén nem mindenkorra, hanem csak a megyék területi rendezésének eldültéig kívánják a statusquot fentartani. De e területi rendezés a törvényhozásnak amaz intézkedésével, a mely Torna megyét Abaujhoz csatolta, Gömörre nézve érdemileg befejeztetett. Ez előtt a statusquo mellett szólhattott az az argumentum, hogy kelet felé tartunk fenn a kapcsolatot s Torna idecsatolása esetén lehetett volna kérdés Pelsőcz legyen-e a középpont? Most hogy Torna elesett nem mondhatjuk, hogy Rimaszombat a megyének jobban szélén van mint Pelsőcz. Ha annak az anomáliának, hogy a megyének sem politikai, sem társadalmi központja nincs, véget akarunk vetni, akkor a szóban forgó kérdésben mindenestre határozni kell; a kérdés függőben tartása a megyének csak kárára lehet. A megyének szüksége van egy középpontra, a melyben össze kell pontosulnia a megye minden érdekének s a mely tekintélyével, közjóra irányított törekvével támogatja a megyét. Nagyfotosságnak a megyegyűlések határozatai, de a gyűlés magában véve csak egy tűzijáték, a mely világít egy óráig, azután elenyészik, de székárosban, a melynek fejlődése van, minden ily gyűlékezés egyszersmind termékenyítő anyag, a mely hazafiságával, alkotmányos érzetével, közjóra ezéző javaslatával elveti magát a tenyészetnek, és azon magvak ott tenyészhetnek tovább, a hol egy művelt város értelmiségében termékeny talajra találunk, s így a megye székvárosa által saját céljait képes előmozdítani. A midőn Rimaszombat nem maga tolja fel magát (Ellenmondások, zaj.), hanem Gömörmegyeek egy része, méltányolva hazafias áldozatait, magartartását, kívánja, hogy a székhely teljes mérvben oda tétessék, akkor teljességgel nem érdemli meg még a gr. Andrásy ur szavaiban kifejezett gyűlöletes és ellenzetes indulatot. Rimaszombat ohajjtja, hogy a régi kegyeletet tápláló családokat, a megye intelligentiájának zömét magához kapcsolja.

Vége a szónok kéti, hogy a székhely kérdésének elhalasztása által az egyetértés el lenne érve. A mai nap példája mutatja, hogy mi az az egyetértés, és ez a hangulat marad meg mindaddig, míg a kérdés függőben van, míg az egyszer megtörtént tények felett bekövetkezik a kibékülés. Kívánja azért a kérdés érdemleges eldöntését. (Élénk helyeslés. Zaj.)

Szontagh Pál: A székhely kérdése megyénkben többször fölvetetett, hanem mindannyiszor egyezséggel, ugyszólván compromissum útján egyenlített ki. Dapsy Vilmos is úgy nyilatkozott, hogy kárhoznatná, ha valaki a megye kebléből vetette volna fel az egyetértést zavaró kérdést. A szülő osztozik a kijelentésben, csak azt sajnálja, hogy Dapsy ur a saját nyilatkozatának a következményeit nem vonta le. Gr. Andrásy és Mariássy kimutatták, hogy a miniszteri leirat téves információ alapul. Vajjon nem az következék-e ebből, hogy ejtsük el e kérdést, hogy világosítsuk fel a minisztert, hogy e kérdés nem bolygatása a jó egyetértés érdekében szükséges? Azután vázolva a megyei székhely kérdésének történetét 1802-től, Gömör és Kishont egyesítésének idejétől s végre kiemelve, hogy most már a centrális tisztviselő Rimaszombatban székelnek s ős Gömörnek csupán az maradt meg, hogy a gyűlések évenként kétszer-háromszor Pelsőczön tartassanak, azt kérdi Rimaszombat és vidékbeli tagtársaitól, vajjon statusquo pártolónak kérelme nem méltányos-e, midőn azt ohajjtják, hogy a kérdés most is egyezséggel döntessék el s hogy a felső vidéknek, — a mely Rimaszombattal és vidékével szemben minden tekintetben hátrányban van, — az a csekély befolyása maradjon meg a közigazgatásra, hogy a megyei gyűléseken nagy idővesztés és fáradság nélkül megjelenhessenek?

A megyei középpont fontosságát elismeri, de Gömörben jelenleg alkalmas középpontot nem lát. Rozsnyó nem az, de Rimaszombat sem lehet az. Ha Tornallyán ké-

pesek volna a középpontot teremteni, ettől idővel mindent várhatnánk. Elismeri, hogy műveltség tekintetében Rimaszombat első városa a megyének, örvend eddigi haladásán s reméli, hogy a jövőben is fog haladni; de még most nem tartja alkalmas székhelynek, s azért nem kívánja a dolgot erőszakolni, nem akar éretlen gyümölcsöt szakítani, a melyen nem lesz áldás, a mely a megye békéjét, jó egyetértését veszélyeztetné. Elfogadja az állandó választmány határozatát. (Helyeslés. Zaj. Az elnök esenget.)

Hanvay Zoltán: Személyes kérdésben és az ügyrendre vonatkozólag kérem becses figyelmüket egy pár perczre. Nagyon fájlalmasan esett nekem az, hogy egy pár szónok úgy értette a dolgot, mintha én a kegyeletre mit sem alnék. A kegyeletnek se neki sem hólól jobban nálam, de mint argumentumot győzge argumentumnak tartom.

Mis tekintetben is, habár nem személyes kérdésben, az ügyrendre nézve kértem a szót, a melyhez szólni szintén jogom van.

Megvallom, azt hittem, hogy az egyszerű kérdés, a melyhez most a szónokok magukat tartják — az, elfogadjuk-e az állandó választmány határozatát vagy nem? Ugy látom azonban, hogy önök kétszeres generalis vitát támasztottak egyszerre, t. i. azon kérdés felett is vitakoznak, hogy hol legyen a székhely. Azon esetre, ha mindeket egyszerre akarnak eldönteni, fentartom magamnak az indítványozó zürbeszélt jogot, — ellenesetben, ha a kérdés a dolog renlje szerint két felé osztatik, a székhelyre nézve az indítvány megtevésének szabadságát.

Mariássy Andor szintén ez értelemben szólal fel, hogy csak az állandó választmány véleményének elfogadása vagy el nem fogadása felett nyilatkozzék a gyűlés, s még egyszer ajánlja ama vélemény elfogadását.

Borbély László zajos felkiáltások által több ízben félbe szakított beszédben hivatkozva a csekélyszintű esztendőre, a melyet öreg koránál fogva még remélhet, azt hiszi, se aki sem fogja azzal a gyanuvál illetni, mutha személyes kényelme érdekében szólalna fel, — s röviden ajánlja a székhely ügyében az érdemleges határozást.

Hajesi Sándor ugylátja, hogy akármennyit mondogatják is: ninesea többé Gömör, ninesea többé Kishont, még is meg van az. De nem akarja e tárgyat érinteni, hanem azt kérdi: ki veheti e terembea roszaéven egy gömörmegyei tagnak, midőn az ősi jogok fentartása mellett utolsó pillanatig helyt akar állani. Az idők folyamával számolnunk kell, de soha sem szabad úgy, hogy a kegyeletet, méltányosságot, liberalismust elfelejtjük. Gömörmegye meg fog nyugodni abban, a mi miat kényszerűség nehezik rá, de az Gömörre nézve nem lesz áldásos pillanat.

A modern administratio követelményeit szemelőtt kell tartani. De egy, a modern administratio követelményei által kitűzött székhely más kellekeket is követel, mint a milyenek Rimaszombatban feltekinthetők. Sem Rimaszomban, sem Rozsnyó nem olyan hely, a mely a kívánalmaknak teljesen megfelelő lehetne. De kérdés, megkísérlette-e már a megye, hogy egy harmadik alkalmasat találjon? Gondoskodott-e már arról, mennyiben értékesíthetők a pelsőcz megyei-épületek? — Még ninesen elérkezve azaz absolut szükségesség, a hol Gömörmegye föltétlenül fejet hajtson és azt mondja: Ime, hajtunk végre a halális ítéletet Gömörmegye fölött! Epen ezért ajánlja elfogadásra az állandó választmány véleményét.

Élnök: Irasbeli kérelmet adtak be a szavazás elrendelésére. Felkérem, azért a gyűlést, szavazzon e kérdés fölött: elfogadjuk-e az állandó választmány véleményét vagy nem?

A szavazás megtörténte után a főjegyző kihirdeti az eredményt. Az állandó választmány javaslatának elfogadására beadott 131, elvetésére 156 szavazat, e szerint az állandó választmány javaslata elvettetett 25 szótöbbséggel. (Hosszas tartó éljenzés.)

Élnök: Az állandó választmány javaslatának elvetésével a t. közgyűlés elfogadta a miniszteri rendeletet, a mely azt kívánja, hogy a megyei gyűlések a közigazgatási székhelyen tartassanak. Méltóztassanak azért most a felett határozni, hogy Rimaszombatban tartassanak-e a gyűlések.

Gr. Andrásy Manó: A kérdés? hogy Rimaszombatban tartassanak-e a gyűlések, két okból nem lehetséges. Először azért, mert a jóváhagyást arra nézve, hogy hol legyen az ülések helye, a miniszter magának tartotta fenn, ennél fogva e fölött dönteni nem lehet. A második ok pedig az, a mely a törvényen alapszik, hogy a kisebbségnek joga van a sérelmesnek tartott határozatok ellen felfolyamodni és mi ezzel a joggal élni is fogunk. (Helyeslés. Nagy zaj, a melyben a szónok szava elhangzik. Az elnök esenget.)

Hanvay Zoltán: Közvetlenül előttem szóló igen t. tagtársamat saját szavaival fogom megfogni. Azt mondja a t. gróf, hogy az ügy a lefolyt szavazással el van döntve s arra, hogy hol legyen a székhely, szavazni felesleges, majd azt a miniszter fogja helybenhagyni. Nagyon szeretném tudni, hogy miként hagyhatja azt bármely miniszter helyben, amit tudni kíván ugyan, de a mit hogy mi miképen akarunk, ki nem mondjuk? (Derűtség.) Tehát a székhely megállapítása épen a miniszteri jóváhagyhatás szempontjából is elkerülhetetlen, azzal a mi eddig eldöntetett, csupán az mondatván ki, hogy a többség az állandó választmány véleményét el nem fogadja, de a miniszter rendeletét érdemileg tárgyalni kívánja.

En komoly kérdéseknél érzelmeiből kiindulni nem szoktam. Kossuthal azt tartom, hogy mindannál, mi a politikával érintkezik, az exigentiák határoznak.

Mi a jelen kérdésnél az exigentia? Megtenni minden lehető a jó közigazgatás érdekében. Az első lépés erre kétségtelenül az, hogy a miniszteri leiratnak oly módon feleljünk meg a mint azt saját jól felfogott érdekünk kívánja.

Közbevetve bármint igyekezzenek is a kérdést félre-philosophálni, a miniszteri rendelet nem csupán annyit jelent, hogy Gömörmegye hol akarja jövőben gyűléseit tartani. A mai kor közigazgatási szervezete szerint a székhely nem azoi hely, hol a gyűlések tartatnak, hanem az, hol az állandó közigazgatás központi hivatalai vannak s másképp ezt széles e hazának egyetlen megyéjében sem láthatni. Midőn a miniszter a székhely kérdését eldönteni kívánja, legyenek arról meggyőződve, hogy ő nem fog csupán ott megállapodni, hogy önök kimondják, hogy akarnak gyűlésezni; — hanem hogy ő követelni fogja azt, hogy a hol a gyűléseket tartani akarják, ott székeljen az összes központi közigazgatás.

Kulturállamban két nagy érdekesoport különböztethető meg, melynek érdekei teljesen egyenjogúak, csaknem egytámas fedő körök, s ezen két csoport az igazságszolgáltatás

és a közigazgatás. Nálunk mint más egyben, ugy ennél is több van egyvel, t. i. a felekezeti féltékenység, talán helyesebben, az 5 kros adótól való félelem megteremti harmadikul a közoktatást. (Felkiáltások: A tárgyhoz! Ez nem tartozik ide! Halljuk!)

Ez ugyan nem tartozik ide, valamint szorosán véve az igazságszolgáltatás sem, azonban párhuzam vonhatása czéljából engedjek meg, hogy az utóbbival foglalkozhassam.

Az igazságszolgáltatás és közigazgatást egyenlő államerdeknek elősmeri az elmélet ép ugy, mint a gyakorlat. Sőt mondhatnám, hogy létalapjára nézve az utóbbi talán még tisztább, mivel a törvénykezés egy lényeges ágának, a kriminalitásnak az alapoka az immoralitás, s ha ez nem lenne, nem lenne szükség kriminalis codexre sem. A közigazgatás nem mint politica, de mind administrativ factor erkölestelen érdekeket soha sem szolgál, kivéven talán midőn az igazságszolgáltatás érdekében perzekutoroskodik, de még akkor is a bünt ildőzi. (Helyeslés.)

A kétfőnek rangfokozata az államban teljesen egyenlő. Miben nyeri ezen egyenjóság külsőleg a kifejezést? A díjazásban. Miként rendezte ezt az önök bösesége? ám lássuk.

Mióta szerencsém van ezen megyebizottmányi tagjának lenni, háromszor rendelkezett ezen megye e téren.

1861-ben t. szomszédom ösese, Aladár gróf volt főispánunk. Az ő vezetés alatt tüzték ki jelszól azon gazdálkodást, melyből fillérezés lett, mivel mint hitték, magunknak gazdálkodunk.

Mint csaknem gyermek esodálkoztam ezen, de elvégre még akkor lehettek bizonyos nézetek, melyek az u. n. autonomia fentarthatásáról. — annak minden consequentiáival álmódottak. Rövid volt az álom. (Felkiáltások: a dologra! Halljuk! Halljuk!)

1867-ben t. szomszédom volt a főispán; a dolog maradt a régienél.

1872-ben ugyancsak ő alatta ért a megye rendezés. Én elmondtam önök előtt ugyanazt, a mit elmondtam ma és még mondani fogok a tisztviselők állása, kötelességei jogai és igényeiről.

Elmondtam, hogy mi a mai közigazgatás. Hogy az nem sine cura többé, hogy az komoly, permanens és felelősséggel járó munka, hogy a közigazgatási tisztviselőn a megyén kívül annyi miniszter lovagol, a mennyi van; hogy az megszünt nobile officium leani, hogy a mai dolog a mellett, hogy a közigazgatás érdeke szünetet nem tűr — lehet s én magam is azt hiszem, hogy nem üdvére a dolognak — akár tetszik, akár nem, burocratismus; míg a régi pár hónapos szünettel bíró sport volt s a protocollumot többnyire egy hívták, hogy: 25. Valóban, a ki a mai szolgálatot nem próbálta, alig tudhatja, mi az.

A publicum méltányos követelése a jó közigazgatás. Mitől függ ez?

Attól semmi esetre sem, a mitől önök elválaszthatatlannak tartják, a régi ezentrumtól. Ha czirkalommal lehetne határozni, ugy a dolog nagyon könnyű lenne, csak hogy sajnos, ez esetben eselnék mindkét fél jelszava; mert Pelsűcz ép ugy szelén fekszik a megyének, mint Szombat, a központ Visnyó. (Derűtség. Halljuk!)

Függ az első sorban a jó törvényektől. Ha arról akarunk beszélni, ugyan furesa helyzetbe jutnánk, mert tulajdonképeni közigazgatási rendszeres törvényünk nincsen; a mennyiben ily rendszer és rendeleteink vannak, azok esodálatos, vagyülékei a mult reminiscenciáinak és a jelen követelményeinek s ép azért a viszonyoknak nem felelnek meg.

S miután hogy ez így van s nem máskép, bajosan ezáfolhatna meg valaki. Másodszor s főkép az administratió minősége a tisztviselőktől függ és nem esupán azon qualificatiótól, melyen most odafenn dolgoznak, de a tisztviselők belső qualitásától. (Helyes!)

E térhez érve engedjek meg, hogy rámutassak egy fekete pontra, midőn a közigazgatás fontossága fölibe emelkedik az igazságszolgáltatásnak, midőn az első egyedüli biztosítéka életünk s vagyonunknak.

Ez a zavargások ideje. — Sokszor vonult már el ez ádáz felhő hazánk fölött, s meddig tart a derült égből bajosan felhelhetne bármelyikünk. — És inter arma nemcsak a műszak hallgatnak, de az igazság karja is tehetetlen. Ott azután a biztonság a — közigazgatási közegek qualificatióitól függ egyedül. (Ugy van! Igaz!)

Önök itt képviselik Gömör megye vagyonát, gondolkozanak tehát arról is; mert nem elég a világot a felszínre uszó érzélem szemüvegén által nézni.

Látják mennyi munka, mennyi nehéz küzdelem s néha mily válságos felelősség a közjóért nyugszik a közigazgatási tisztviselő vállán s daczára ennek a közigazgatás két t. i. a juridicus és közigazgatási pálya között mily különbség van az állásban. Az egyik állandó, a másik a publikum kegyétől függ; az egyik csak törvényes uton mozgatható el, a másiknak, ha képe valamelyik hatalmasnak nem tetszik, 6 év multán egyszerűen kimarad; az egyik nyugdíjkepes, a másik nem; az egyik előtt hosszú sora áll az előléptetésnek, a másik előtt ez is sovány. (Ugy van!)

Önök uraim 1872-ben, bár kérve-kértem önöket, adják meg a tisztok karnak az elismerést legalább a törvényszéki hivatalnokok díjának aequivalensében, önök nemesak nem tették ezt, de egyszerűen aqvonhallgattak.

S én daczára ennek, ma itt magam, sőt megbízás nélkül mindnyájunk nevében köszönetet szavazok azon tisztok karnak, mely oly mostohán dotálva mindig lelkiismeretes odaadással szolgált. (Helyeslés. Zaj.)

S most mit akarnának még önök tőlük és velük?

Rámítottam már arra, mily téves azon interpretatió, hogy az administratió és a közgyűlés székhelye között különbséget akarnak találni. Hogy ebben igazam van, bizonyítja a leirat, mert bármily szegény legyen ezen ország, évenkénti 150 frt ok a miniszter megütközésére nem lehet. A hol a székhely van, ott kell lennie a gyűlésnek és ott kell lakniok a központi tisztviselőknak. Nem értheti ezt máskép a miniszter, nem szabad ezt máskép értelmeznie senkinek, kinek a modern közigazgatásról legkisebb fogalma van.

Ezek után mit jelentene az önök statusquoja? Tisztán annyit, hogy mindennek egy helyen kell lennie. Joga van a megyének Pelsűczöt székhelyül kitűzni, de akkor az is bizonyos, hogy a központi tisztok karnak ide kellend hurcolkodnia.

Mennyiben lenne ez czélszerű avagy méltányos, tessék megítélni.

Ezen urak, kik éjjel-nappal kevés díjért, még kevesebb elismerésért szolgálnak, érdemlik-e, hogy még mostohább sorsra jussanak? Vagy önöknek van-e arra szükségök, hogy jövőre csak olyanok vállalkozzanak, a kik szívesen vinnék elől a commune vörös zászlóját? (Ugy van! Ellenmondások.)

A mai világban s igen helyesen nem kell annak, ki szolgál, vagyonnal birnia, — de ép azért saját érdekükből még méltányosabbnak kell lenniük.

A közigazgatási tisztviselő a művelt körök tagja s ilyen igényei vannak. Oly helyre akarják-e őket kényszeríteni, hol nincs lakás, nincs piac, nincs társadalom, nincs egyéb mint — Szentpétery t. tagtársunknak köszönhető — kütűnő, de csak elemi iskola. (Igaz!)

A közigazgatási tisztviselők magok részéről sokról le tudnak mondani, de nem tehetik azt mint családapák. Hát önök azt kívánják, hogy húzzák ott azo a helyet, hol ők gyermekeiket nevelhetik s ide jöve ezekért másutt magas díjakat fizessenek? (Helyeslés.)

Mert uraim! Pelsűczön ez lenne a helyzet.

És jól van, segíteni sokan lehet, lehet építeni, annyi intelligens ember némi társalomat is teremthet, t. szomszédom Andrassy gróf mint mondja, állolni is fogna, s én ezen nem kételkedem, de azo — boesisson meg a t. gróf — már igen, hogy Pelsűczből kulturvárost csinálni neki sikerülne. (Igaz! Igaz!)

S miért akarnák önök mindezt?

Először kegyeletből. Ez igen szép és tiszteletreméltó dolog, de gyöngé argumentum. Én szerintem az ösökiránt a kegyelet nem abból áll, hol, de abban, hogy a közjó érdekében akárhol kövessék híven az ő nyomdokaikat.

Másodszor inkább hihető volna, hogy bizonyos indokolhatlan féltékenységből.

Mert Rimaszombatban Kishont elnyelné Gömört!!! (Derűtség.)

Megvallom én ezt nem értem.

Hallom ugyan, hogy önök beszélnek bizonyos alapszerződésről a két megye közt, mint mondják, pragmatica sanctiőről. T. közgyűlés! én a hangzatos szavakat nem szeretem. Mindent a maga nevében kívánok megnevezni.

Ép ezért itt a pragmatica sanctiőről nincs helye. Ez közjogi értelemben annyit tesz, mint szerződés két szabad elhatározással bíró fél között bizonyos czéla, bizonyos feltételek alatt, meghatározva az esetleges különválás föltételeit.

A két megye nem öakényit, nem mint két paktáló fél egyesült. Az egyesülés felsőbb hatalom által eszközöltetett, s a két megye egy harmadik akarata nélkül szét sem válhatik.

Ez tehát egyszerű felsőbb faktor általi egyesítés volt, s az u. n. pragmatica sanctio, mely szerint Gömör-Kishontnak kegyelemből vagy méltányosságból-e, én nem tudom, az egy közgyűlést, még pedig a teltit — malitiosus nyelv azt mondhatná, hogy ezt azért, mivel telben már akkor sem lehetett Pelsűczön existálni (Derűtség. Halljuk!) — átengedte, esupán molus vivendi volt, mely sohasem léven más, megváltoztatható a nélkül, hogy a két megye elválasztását, vagy nagyobb részének elnyelését volna maga után.

Én nem ösmerek csak egyetlen tudományt, mely változhatatlan örök igazság és törvény talán a jó Isten előtt is, ez a számtan. Ezen alapul a vegytan. (Felkiáltások: A tárgyra! Halljuk! Halljuk!) ennek ismét egyik alaptétele az, hogy vegyi rokonság nélküli elemeket egyesíteni nem lehet. Én a két volt megyét nem tartottam s nem tartom ma sem olyannak, melynek egymással harezban kellene lenni. De sőt én itt ki merem mondani, hogy a két megye régen egy, hogy Kishont végkép beleolvadt Gömörbe, hogy Kishont mamar még csak nem is törtenelmi fogalom. Igen, tetszik vagy nem, de ez így áll. (Igaz! Igaz. Ellenmondások.) Itt a bizonyíték. Az önök bösesége 1872-ben és igen helyesen, ugy akarta, hogy a megyék rendezésénél önök a Kishont nevet még a járásoknál is meg szüntették, csinálva belőle rimaszombati járást, kikerekítve ezt a régi Gömör néhány falujával. Ezzel eltűnt Kishontnak még emlékezete is a jegyzőkönyvekből. (Igaz! Ugyvan!) s hogy ez a volt Kishont intelligentiáját nem büntötte, kétségtelen, sőt a nép nem is ösmeri már ezen fogalmat, mutatja az, hogy ha a zsaluzsányi fazekast kérdezik az alföldön, hol lakik? azt feleli: Gömörben. (Ugyvan! Derűtség.)

Ime tehát Gömört nincs kinek elnyelnie. A kérdés tisztán az, hol legyen Gömör székhelye, kulturképes helyen-e vagy nem? S ha mégis — a mi képzeltetlen — helytelen érdeklétfelgásból feltámadna a régi Kishont, s Gömört elakarná nyelni?! — állunk elébe, s akkor uraim önök engem is soraikban találának mint közharczost.

Felmaradna még egy; szerettem volna, ha önök ez odiosus themát nem zavarják a dologba. Az ördögöt, ha nem felek is tőle, nem szeretem a falra festeni.

Önök Kishontnak azt vetik szemére, hogy a panszlávizmus fészke. Nem tagadom, hogy van és volt ott is kínóvs, de az is bizonyos, hogy a mi ott volt, vagy van, ha százsor annyit lett volna is, nem értott volna az országnak annyit, mint Rőzece egymaga, mely hely gyöngé földrajzi ismereteim szerint, a régi Gömörben van. (Derűtség. Ugy van. Halljuk.) Sőt a legnagyobb curiosumot épen most szolgáltatja nekünk ős Gömör, léven a giczei ref. tanító — s ezt ajánlom t. tagtársunk Szentpétery ur beces figyelmebe — hir szerint egy panszláv társulat ágense.

Elynelni egyik fél a másikat nem akarja s nem fogja, az egész tisztán kényelmi, ha jobban tetszik, kegyeleti kérdés.

Én tehát, mivel a közigazgatás tényleges helyzete, a tisztviselők joga s velök a közönség érdeke ugy kívánja: székhelyül Rimaszombatot ajánlom. (Eljen!)

Még azonban két pontra kérem beces figyelmüket. Senki nem gyanusithat senkit e teremben privat érdekek hajhászásával, s bizonyosan legkevésbé engem azért, hogy Rimaszombatot ajánlom. De kétségtelen az, hogy ha az exigentia ma Rimaszombat mellett szól, a város is sokat nyer a közigazgatási székhelynek kebelében leendő állandósítása által. S én itt nyiltan kimondom, hogy elvárjuk e nemes város ösmert állózat készségétől, hogy a mi azon épületnél, melyet ő a közjónak eddig is ingyen átadott, még hiányzik, ki fogja építtetni, s evvel azt hiszem, hogy t. barátom, Mariassy Andornak minden aggodalma megszűnik. (Derűtség.)

Másodszor. Itt vannak a pelsűzi épületek. Ezek a megyei s a megye terhe maradnak jövőre is.

Indítványozom ezekre nézve azt, hogy miután humánus törvényhozásunk, a nélkül, hogy helyettesítő correctivum-

ról gondoskodott volna, régi büntető eljárásunkat átalakította: intézessék illető helyre egy fölirat, melyben a börtönügyi rendezése, illetőleg kerületi börtönök felállítására, és a pelsűzi megyeház e czéla való átvétele körelnvezessék (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Gr. Andrassy Manó: A 25 főnyi többséggel szemben a kisebbség nem megvetendő s ez óvó intés lehet a majoritásnak, hogy a dolgot a szélsőségig ne vigye. Az előttem szóló felhozta, hogy Pelsűczön kevés a hely, hogy fűtlenek a szobák. Engem nem ezek vezettek, hanem magasabb szempont. Hol áll ma az ország? Az előttem szóló azt mondotta, hogy a közigazgatásnak baroeratismusnak kell lennie. Ez az ellenzék egy részének nézete, hogy mindaddig, míg nem kinevezett tisztviselőkkel kormányozzák az országot, nyugalom, rend nem lesz. Az én meggyőződés ellenkező. A kinevezések helyesek a bíróságnál, de a közigazgatásnál sikerrel nem létesíthetők. Azt hiszem, hogy sokan osztozni fognak velem abban a véleményben, hogy ha a burocratismust Rimaszombatba behelyezzük, elvágjuk magunkat a közügyekre való befolyástól, bennünket Rimaszombattól mint egy ezeatruból fognak kormányozni. Rendelkezzék a többség a mint akar — azt hiszem, hogy Rimaszombatra fog szavazni, — de én a gyűlésnek helyének a szavazásra becsitását nem tartom szükségesnek.

Szontagh Pál: Az állandó választmány véleményének elvetésével mir most a miniszteri leirat tárgyalásába kell becsitkozni, a mind arra kéri a többséget, hogy a nevezetes kisebbségre figyelemmel legyen. A miniszter nem azt nehezteli leiratában, hogy a gyűlések az administratióval székelyen kívül tartatnak, hanem — téves információból indulván ki — azt, hogy majd itt, majd ott tartatnak. Tehát nem lehet tudni, vajjon a kormány, helyesen értesítette, a helyi viszonyok mérlegelése mellett nem hagyja-e helyben az edlgi állapotot.

A kérdés fontossága megkívánja, hogy hamarabb még némely előzetes kérdések tisztáztassanak. Ott van a pelsűzi megyeház kérdése, a melyből a kormányynyal kerületi börtönt akarnának alakíttatni. Könnyebben célt érnének, ha nem utólagosan, hanem még a székhely eldöntése előtt kérnök fel a kormányt az átalakításra. Azt sem fogadja el, hogy ne lehetne egy harmadik helyet központul találni. Ez előzetes kérdések elintézéséig nem kívánja a székhely kitűzését eldönteni.

Dapsy Vilmos: A statusquo az állandó választmány véleményének elvetésével megszűnven, a helyett helyettesíteni kell valamit; határozni kell, hogy hol legyen az állandó székhely. A szavazást feleslegesnek tartom, mert igen sok érdek szól Rimaszombat mellett. (Mozgás. Zaj.)

Fodor Károly: A többség határozata, a mely ellen a kisebbség felfolyamodását bejelentette, még jogerőre nem emelkedett s annál fogva a székhely megállapításába belebocsátkozni a gyűlésnek nem lehet. Indítványozza a szavazás mellőzését.

Szentiványi Miklós hangsúlyozva a kisebbség tekintélyes voltát, röviden szintén a szavazás elhalasztása mellett nyilatkozik.

Elnök: Kötelességem a tanácskozást a maga rendére utalni, s emélfogva ki kell jelentenem, hogy a szavazást a megyei székhely eldöntése felett elodázni nem lehet. Ha a statusquo esellett, ugyan hol fogjuk már most a gyűléseket tartani? Az első kérdés elintézésének természetes következménye, hogy második szavazás legyen. Nem vonom kétségbe a kisebbségnek azt a jogát, hogy felfolyamodhatik, de mi ellen folyamodnék még most fel? Hiszen még végzést sem hoztunk, csak ha végzés van, akkor lehet folyamodnia ellene. A végzés pedig nem lehet más, mint annak az eldöntése: a közigazgatás székhelyén tartassanak-e a gyűlések vagy Pelsűczön?

Mariassy Andor: Az állandó választmány indítványának elvetése után az a gyűlésnek a teendője, hogy meghatározza, hol legyen a székhely. Itt három eset lehetséges:

1. Azt mondhatja a közgyűlés, hogy mivel a törvénykezés székhelye Rimaszombat, tegyük a gyűlések helyét is oda.
2. Egy második indítvány lehetne, hogy miután nekünk székhelyünk Pelsűcz, tegyük ide az összes közigazgatást. (Helyeslés. Zaj.)
3. A harmadik lehetőség, hogy a közgyűlés azt mondja: Rimaszombatot központnak nem tartom, el nem ismerem; nem tehetem központtá Pelsűczöt sem, hanem kiküldök egy bizottságot, hogy indokolt véleményét adjon be az iránt, lehetséges-e egy harmadik székhely; — addig pedig — miután a gyűléseknek valahol tartatniok kell — nem egyszerűen mindenkorra, hanem ideiglenesen Rimaszombatban tartjuk.

Ez a három indítvány lehetséges. Az utolsót pártolom én, az elsőt indítványozta Hanvay Zoltán t. barátom. Meltóztassanak e két indítvány felett határozni.

Csider Károly: Elfogadok minden kérdést, a mely a bizottság szavazata alá bocsáttatni követeltek, mert joga van a bizottságnak határozni e kérdések fölött ép ugy, mint az előbbi kérdés fölött; részemről elfogadom mind a hármat, csak a sorozatot kívánom megállapíttatni. A kérdés szavazásra oly sorban teendő fel, hogy ez első kérdés eldöntése által a többiek elenyéztessenek. Ha az első kérdés ez lesz: a közigazgatás központjára tétessék-e a megye székhelye? s ez pl. igenlőleg dől el, akkor a 2-ik, 3-ik kérdés magától eselik. De ha ott kezdenők, hogy bizottság küldessék-e ki egy harmadik székhely lehetőségének a megvizsgálására? akkor különösen járnánk, oly provisoriumot teremtenénk, a mely nem állhat meg. Indítványozom tehát, hogy az első kérdés legyen — a mely concret és a többi feleslegessé teszi — ez: Rimaszombatban tartassanak-e a gyűlések vagy nem?

Az elnök a kérdést szavazásra ez alakban téven föl, az összesen beadott 162 szavazat mind „igen”-nel hangzik s eszerint Rimaszombatot egyhangulag Gömör megye székhelyévé választatik.

A gyűlés további folyamáról megemlítenők tartjuk még a következőket:

A 3-ik aljegyzői állomásra jelentkezett két folyamodó közül közfelkiáltással Lukács Géza választott meg. A posznyói szolgabírói állomásra 97 szavazattal Kubinyi Géza választott meg Gundelfingen Luczián ellenében, ki 83 szavazatot kapott.

A belügyminiszter azon rendeletére, hogy a körorvosi fizetések a községek pénztárából fedeztessenek, felterjesztés intéztetik az eddigi s lélekszám arányában kivett fizetések érdekében, mennyiben előbbi esetben a nagybirtokosok, kik

a körörszöveget igénybe sem veszik, tulságosan megterhel-
tetnének.

A számvizsgáló bizottság jelentése kapcsán, melyből
megyei pénztáraink öröndetes gyarapodását látni, kikül-
detett egy bizottság a magyar nyelv sikeres tanítása körül
kitűnt tanítók kijelölésére.

A jászvári levéltárban őrzött 16-ik század előtti gö-
mörmegei okmányok átvételére Sztelkovics István levél-
tárnok kiküldetett.

Felirat intéztetik a megyei tisztviselők nyugdíjazása s
hasonlóképp az Amerikába való mindinkább terjedő s me-
gyénkire is immár áthatott kivándorlás megakadályozása
tárgyában.

Ezzel, a délutánra is elhúzódott, habár akkor már
igen gyéren látogatott nevezetes gyűlés véget ért.

Meghívó.

A megyei művészeti és régészeti kiállítás részletes
tervezetének megállapítása céljából, valamint az ezzel ka-
pocsolatban leendő intézkedések a nagy bizottság tanács-
kozását tévén szükségessé, tisztelettel fölkérjük a me-
gyei művészeti és régészeti kiállítás nagy bizottságának t.
tagjait, hogy a f. évi április 17-én (hétfőn) d. e. 10 óra
kor Rimaszombatban a megyeházán — a közigazgatási bi-
zottság termében — ezen tanácskozásban részt venni mel-
tőztassék.

Rimaszombat, 1882. apr. 1.

Szontagh Bertalan, elnök. **Dr. Löcherer Tamás**, jegyző.

Hírek és vegyesek.

Igen tisztelt munkatársaink és levelezőink elnézését
kérjük, hogy a beküldötték közlését térszűke miatt jövő
számunkra halasztottuk.

Meghívás. Kik az uszoda létrehozása iránt érdeklő-
dnek, sziveskedjenek f. évi április 2-án vasárnap d. e.
11 órakor az egyesület megalakítása s a szükséges intézke-
dések megtétele céljából a városháza tanácsstermében
megjelenni. — Rimaszombat, 1882. március 30-án.
az előkészítő bizottság.

Felhívás. A gömör-kishontmegei gazd. egyll. választ-
mány tagjai, nemkülönben a kiállítást rendező bizottság
összes tagjai tisztelettel felkérnek, miszerint f. év április
12-én d. e. 10 órakor Rimaszombatban, a városháza
termében tartandó választmányi gyűlés és bizottsági érte-
kezleten megjelenni sziveskedjenek. — P.-Apátin, 1882.
március hó 30-án. Vajda Gyula gazd. egyll. titkár.

Munkácsy köszönete. Honfitársai ama lelkesedését,
melyet Munkácsy Mihály iránt tanúsítottak, a nagy művész
azzal viszonzta, hogy tíz évre, — két évenként — hat-
hatezer frankból álló ösztöndíjat tűzött ki Párisban kiké-
pezendő magyar művészek számára.

Halálozás. Szontagh Károlyné szül. Danielisz
Bertának, hosszas szenvedés után, életének 31-ik-, boldog
házasságának 12-ik évében, folyó évi március hó 28-án,
éjjeli 11 órakor történt gyászos kimúlta. A boldogultnak
teteme folyó hó 30-án, esütörtökön d. u. 4 órakor az ág.
evang. egyház szertartása szerint tetetett örök nyugalomra.
Béke lengjen hamva felett!

Halálozás. Szúdarázi Szűdy Károlyné szül. Jekke
falusi Margit néhai Jekkefalusi püspök nővére folyó évi
március 22-én 72 éves korában Szirákon meghalt. Magas
műveltségű s nemeslelkű nő volt.

Szentpétery József reeske-szentkirályi ref. lelkész, a
hasonnevű s európai hírre emelkedett művész oldalrokonja
március hó 30-án rövid ideig tartott betegség után leg-
szébb férfikorában elhunyt. Temetése tegnap ment végbe a
gyászoló rokonság, hívei s lelkészársai mély részvéte
mellett.

A Virág-vásár Rimaszombatban márc. 31. és apr. 1-én tartott
meg. A gabonatermés gyerebb volt megrakva, mint máskor s valószínű-
leg a vevők nagyszámú okozta, hogy a gabonaművek ára némi emel-
kedést mutatott. A marha-vásártér ellenkezőleg nagyon élénk volt. Sok
szarvasmarha, kevesebb ló és juh. Kivéve a gr. Wilezek Ede erdőkörti
uradalmának marha állományából behajtottakat, nem sok kelt el s a
miatt a marhának nem volt meg a kellő ára; mindazáltal mintegy
ezer darab adatott el. — A faneműk vásárlása körül nagyobb élénk-
ség mutatkozott, különösen sok faedény kelt el. A fazekasoknak is jó
vásárunk volt. Ruhneműekben roppant választék; de csak a női része-
sült nagy keresletben. Fényűzési cikkeknek aránylag nagy kelete volt.
Általában a vásár igen népesnek mondható, míg az üzletben nem talál-
tuk meg a kellő élénkséget. Egyesek mindamellett jó vásárt csináltak.

Utánzásra méltó. Özv. Fodor Gusztávna a lénártfalvi ref. iskolának
21 drb. esinosen bekötött ifjúsági könyvet ajándékozott. Vajha sok ily
szépen beszélt tény regisztrálnánk!

Rövid hírek: Székely Pál megyénkbeli bejei
születésű a gyónki járásbíróhoz albirónak nevezetett ki.
— **Simonyi Ernő** márc. 28-án Abazsiában, Fiume mellett
meghalt. Holttestét Budapestre szállítják. — **Villamos** —
elektromos — vaspálya a fog épülni Mödling és Hinter-
brühl közt Bécs mellett. — **Magyar nők egyesülete** alakult
Budapesten még a múlt novemberben a magyar nemzeti
visélet visszaállítására, a magyar nyelv terjesztésére, a magyar
irodalom támogatására, a magyar iparozások kötelező hasz-
nálata és jótékonyág gyakorlása céljából. Tagjai fiatal
leányok. Védnökül özv. Damjanich Jánosné kérék föl. — **A**
mexicói haramiák oly istenfélő nép, hogy ha csak „idejük
engedni” rendesen eljárnak misére, szigorúan megtartják a
bőjtöt, sőt egy sincs köztük, ki vasárnap gyilkolna vagy
rabolna.

CSARNOK.

Boris néne.

Írta: Gyurkovich László.

(Vége.)

„Szaporán mondd el a bajodat, azután hagyd el a
házam tájkát, mert nem igen szeretek egy föld alatt lenni
az ilyen magadforma emberekkel.”

„Hát hiszen jól van édes gazd' uram; nem is soká
leszek én terhére kegyelmednek. — Szeretem a lányát, fe-
leségemnek akarnám. — Ez az egész mondani valóm, most
kegyelmeden a sor.”

„Megbolondultál te Istentől elfordult gazember?” —
Kiáltott dühében az öreg Szegő s magasra emelte össze-

szorított öklét a Botor feje fölött. — A marcsona alak meg
nem rendülve állott előtte, felvillant a bátorság lángja ko-
romsötét szemeiben, szándékosan elfojtott rángatózás futotta
végig izmait. — Boreza remegve huzódott a szöglet homá-
lyába, irtózatos küzdelem dalt lelkében, a rezgő nyárfa-
levélhez volt hasonló testének minden tagja.

„Nem egészen, gazdám, — felelt a dacos ifjú —
mert nem léptem volna én át a küszöböt, ha Boris maga
is nem vágyódnék az én mátkámmá lenni. — Azért hát....

„Mit beszélsz Istenkáróml! az én leányom! hiszen
ilyet a szájon kibocsátani égbekiáltó vétek.” — Boriskám, föld
el mindakét füledet, ne halljad ennek a pokolfiának a ká-
romkodását....

Nem is hallotta végig, se az apa szavait, nem, mert
mielőtt bevezette volna mondását, egy szivetrázó sikoltás-
sal omlott a Bandi kebelére.

„Hatalmas Istene a kárpitós egeknek!” — hörgött
magánkül a vén Szegő, s megragadva a mestergerendába
ütött késnyelét, a betyárra rohant éles pengéjével.

„Apám! ne bánisd, szeretem, vele megyek....”
esedezett a térdrebulott Boreza lábainál, s az agg megállott
pillanatra eltévedt leánya fölött.... Fulasztó zokogástól
reszketett kebele, pataként esorgott a köny szemeiből, s
átkarolja gyermekét, göresösen szorította szívéhez.

„Nem, az nem lehet, te ámitasz engem; te nem sze-
retheted a világ legelvetemültebb emberét.... És elhagy-
nád a gaz fajzatért a te szerető jó atyádat?....

„Szeretem, nagyon szeretem édes jó apám, nem te-
hetek másképen.”

„Am legyen hát! ha neked kedvesebb ez a csavargó
az apádnál, hát menj, hagyd itt a keservemmel, de fejedre
fog hullani az Isten büntetése, térdenszava siratod majd
meg szörnyű vétkedért.... Isten, Isten! édes teremtem....
jaj, ezerszer jaj szegény lelkemnek....” — A kés
kihullott kezéből, visszaroskadt a szerencsétlen apa a lóca
deszkájára. — Az ájuldozó Borest a pitvarban várakozó
czinkostárs ragadta karjaiba, a haramia kilépett az ajtón, s
nemsokára lódobogás jelezte távozását. — A halálra ijedt
vendégsereg rohanva futott szét az elátkozott házból, ki
sem volt elég bátor üldözőbe venni a régen kutatott rabló-
vezért. — Csak a szomszédok maradtak ott az agg apó-
sára. Pusztá lett a ház, a vigság bucsut vett falaitól.

Komor fellegek tornyosultak az égen, döbörögve gyürte
gomolylyá a szél sötét fodraikat a távoli erdő felett. —
Egy-egy villám hasította át olykor a tapadó sötétséget, el-
haló moraj követte nagysokára a messze ormokon ragyo-
gását. — Ijesztően bugott a szél a magasba nyuló jege-
nyék között, meghajoltak a hosszú sudarak keze alatt, böm-
bölésé vált nyögése a kémény négy fala közt.

A beteg nyugtalanul forgott ágyában, ajkai leánya
névét kiáltották, az ő alakját ölelték a karok a pusztá lég-
ben. — Sokat, nagyon sokat szenvedett.

Vakító villám rohant le az ég boltozatáról, esőröm-
pölve szóródott le nyomában a eserep a háztetőről, a sike-
títő csattanásra zörögve remegett meg minden ablaküveg
A vén Szegő felszökött ágyáról a dördülésre, szörnyű fényt
hordoztak hártáikon kidüllett szemgolyói.

„Megölte gyermekemet!”... ordított az agg önkí-
vületében, s óriási erővel lökte el maga mellől az ápoló
asszonyokat, kifutott a sötét éjszakába. Belé markolt a dű-
högő orkán ősz hajába, szétszórta, összekoszálta fűrtét,
nehéz esőseppetek verdesett kikelk arezához, bokrok, tús-
kék szaggatták ruháit, testét az öregnek. A kert alatt mor-
molva szökdelt az „Agyagos” szennyes hajjai a mély
meder közepén; a tajtékos hullámok mind több-több tért
foglaltak, az omló part göröngyei sötétebbre festették a víz
színét, a kavargó örvények mély tölecséret. Oly hívogató
volt a kis buborékok lassu zsongása....

Szegő mind közelebb ért fűzzel borított széléhez, a
czikázó villámok ragadt tekintete, a mennykövek dörgé-
sére felelt vagyva beszédje.

„Itt van... ez az ő hangja.... megyek, elhoz-
lak gyilkosodtól....

Zörögve futott le a meredeken, a rög, melyet lábai
kimozdítottak helyéből, mi sem választotta már el a beszél-
gető sirtól; kitarát karjait:

„Boriskám, kedves leányom!”

Egy erős loesesanás; a víz magasra szökött ki ágyá-
ból, majd visszahultak esepjei, az újonnan érkező habok
simára gyalultak felszínét, az izsappal fődött füzag, mintha
mi sem történt volna, ismét felvette a beszéd fonatát a
loesogó buborékokkal.

Szörnyű éjszakát fűzött el az ébredő hajnal szelidebb
kintetete, tíz emberöltő sem törül ki rettentő emlékeit a
kutvégiek szivéből. Tudta is mindenki, de nem beszélt róla,
rettegve hánnya magára a keresztet, ha említeni hallotta
néha borzalmaikat.

Botor Bandit leterítette a pandur golyója, ki elragadni
akarta tőle drága zsákmányát; a szép leány, özvegy, min-
denkítől megvetett özvegy maradt, még mielőtt elrebegették
volna ajkai az eskü szent szavát. Szétzüllött a gazdaság,
idegen ült az oszlopos házba, a falusiak messze felkerültek
az „Agyagos” partján, ha utjokba esett „Szegő uram sirja,”
mint az örvényes helyet neveztek a babonások. Csak a sze-
rencsétlen leány üldögélt olykor óráig a part kövein; min-
den nap megnézte a vastagodó füzágakat, azok meg az ő
fehérédő hajszálait. Figyelemmel bontogató ki gallyaikat,
ha összekuszálta a vihar rohanása, beszélgetett nekik, kérte
öket, fődjék be tovább is az édes jó apa mind jobban mé-
lyedő sirdörét lombjaikkal. Sok, sok idő telt el azóta, vég-
telen szenvedések látogatták az engedetlen gyermeket, fejére
hullott az Isten büntetése, térdén esuszva bánta meg ször-
nyű vétkét.

A fonó estéje óta üresen állott a tulipános láda a
szoba szögletében, a dubaj legények, a pajkos leányzók
nem mertek ráülni födelére. Hallgatva néztek egymásra, ha
oda tévedt pillantásuk, a beteg öregről borzadva emlékezett
az ajk. A temetőben új sirdörből szórta a hantokat a
kapa esengő vasa, s a következő napon a fél falu gyűlt
össze a „malomszög” egyik rozszant kunyhójának udvarán.
Egyszerű, feketére mázolt koporsó feküdt a kiállított lába-
kon, könyözök hallgatták a „Circum dederunt” bus hang-
jait. Vállakra emelték a jó emberek az örök házat, gyá-
szoló arezeczal indult a sokaság a béke és nyugalom or-
szága felé.

Megesendültek a templom apró harangjai, s keserve-
sen zokogtak a Boris néne szomorú históriáján.

Szerkesztői üzenetek.

R. G. Árvavárallya. A terv fenséges; az ajánlatot köszönettel fo-
gadunk. A gyűlés apr. 17-ére halasztott. Levél megy.

X. y. P-k. Boesáson meg, hogy levelét fé retettük. Olajat önte-
nék a tüzre. A fontos kérdés alkotmányos uton döntetett el s az így
hozott határozat előtt mindnyájunknak meg kell hajolnunk. Most mar-
rajta kell lennünk, hogy a kedélyek lecsillapuljanak és belássák azok
is, kik az ellenkező nézetben voltak, hogy meggyénkire nézve így lesz
üdvös, a mint történt.

— **I-r.** Igaza van. Ne csináljunk zajt. A esendes munkásság
sikerre vezet.

Sz. P. K-a. A kiállítás idejét a nagy bizottság fogja elhatározni,
Addig elég idő lesz még agtálni.

— **r-s-l-a.** Hogy miért nem szólunk előbb a kérdéshez?
Egyszerűen azért, mert az ügyben agtálni nem akartunk. Hagytuk hát
a dolgot a maga természetes medrében lefolyni.

L. F. Feled. A „Lelencz”-et mult számunkban azért nem hoztuk
mert újdonságnak régi volt. Az azelőtti számba pedig szombaton dé-
után érkezett. Újdonságokat legkésőbb szombaton reggel kérünk.

K. J. Atszolgáltatjuk. Hát az ígért?

H-l-r. Lesz-e?

B. H. Ez is csak oly vers, amilyen sok van a papirkosárunkban.

F. F. Rozsnyó. Tárgyalmezt miatt a jövő számban.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pató Porubszki Pál.**

H I R D E T É S E K.

MAJOROSSY RUDOLF, férfi-ruha készítő

Rimaszombat, Temető-utca 4. sz. I. em

Van szerencsém a n. é. közönség be-
eses tudomására hozni, hogy a tavasz köze-
ledtével

férfi-ruha kereskedésemet

a legujabb divatu kelmékkel gazdagon felsze-
reltem. Ugyanott kész öltözékek a következő
bámulatos olcsó árakon nagy választékban
folyton kaphatók:

1. Egy férfi nadrág . . . 3—10 frtig.
2. Egy egész férfi öltözet 10—35 frtig.
3. Egy férfi felöltő . . . 10—25 frtig.
4. Egy kis gyermeköltözet 3— 8 frtig.
5. Egy nagyobb „ . . . 6—12 frtig.

Midőn ezt tudatni szerencsém van, a n. é.
közönség szives pártfogását kikérve. Maradtam
kész szolgáljak

Rimaszombat, 1882. márc. 18.

3—3 **Majorossy Rudolf**, férfi szabó.

Hirdetés.

^{1401/1882.} sz. tk. — Rimaszombati kir. törvényszék
mint tkvi hatóság részéről közhírré tetetik, miszerint Gö-
mörmegei nép- és iparbanknak 250 frt tőke s járuléka
iránti végrehajtás ügyében Doresák József s neje Raksányi
Mária rimaszombati 1421. sz. tk. ingatlanak vgrh. és árve-
rezésére második határnapul 1882. április 15-én d. e. 10
órája, a Rimaszombati kir. tkvi hatóságnál kitűzetik, mely
határnapon azon ingatlan kikiáltási áron alul is elfogadati.
Kikiáltási ár 710 frt.

Venni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése
előtt a kikiáltási árnak 10% készpénzben a kiküldött ke-
zeihez bántpénzül letenni. A vételár felé 30 nap, a másik
fele, melybe a bántpénz is beszámítandó, így 60 nap alatt
az árveréstől számított esedékes kamatokkal a rimaszom-
bati kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál fizetendő lesz.

Az árverési feltételek a rimaszombati kir. adóhiva-
tálnál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság Rimaszombat, 1882.
március 17-én.

Marton R., kir. tszéki elnök.

Eladó birtok.

Felső-Vály és Bikkszög határaiban
mintegy 160 holdat (1600 négyszögöl)
tevő tagosított birtok, kitűnő legelő és
tölgyes erdővel, mely talpfáknak (slip-
per) igen alkalmas; ugyszintén Otró-
kocs község határában 190 hold (1600
négyszögöl) tagosított birtok, kitűnő
rétekkal stb. és a fentnevezett birtokok-
hoz tartozó kisebb kir. haszonvételek,
— gazdasági felszereléssel vagy a nél-
kül — együttesen, vagy külön-külön is,
igen előnyös fizetési feltételek mellett
eladók. 4—6

Bővebb értesítés nyerhető **Süteő
István** ügyvédnél Rimaszombatban.